

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни
до постанови Кабінету Міністрів України
від 13 березня 2022 р. № 303»

I. Визначення проблеми

Надра, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони, відповідно до частини 2 статті 5 Господарського кодексу України від 16.01.2003 № 436-IV, є об'єктами права власності українського народу, відносно яких від імені українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених Конституцією України. Дані положення базуються на нормах частини 1 статті 13 Конституції України.

Частиною першою статті 19 Кодексу України про надра встановлено, що право користування надрами надається шляхом надання спеціального дозволу на користування надрами.

Підставами для припинення дії спеціального дозволу, визначеними пунктом 7 частини другої статті 26 Кодексу, є невжиття надрокористувачем заходів для усунення причин зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами у зв'язку з порушенням вимог законодавства – після зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами у зв'язку з таким порушенням із наданням достатнього часу для їх усунення.

Відповідно до частини п'ятої статті 26 Кодексу припинення дії спеціального дозволу на користування надрами з підстав, визначених пунктами 4, 5, 7 і 10 частини другої цієї статті, дозволяється виключно у разі, якщо такі підстави були встановлені за результатами проведення заходів державного нагляду (контролю).

Таким чином, вказану підставу припинення дії дозволу можливо виявити лише під час здійснення перевірки, яка відбувається після зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами, у зв'язку з таким порушенням із наданням достатнього часу для їх усунення.

Вичерпний перелік підстав для проведення позапланових перевірок визначений статтею 6 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», що унеможлиблює в даний час здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю) у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Таким чином, подальші заходи реагування у разі зупинення спеціального дозволу на користування надрами без проведення перевірки неможливі, а проведення перевірки за відсутності правових підстав також не допускається, що

створює ризик утворення «сплячих дозволів», дію яких припинити неможливо, але й які не мають права здійснювати роботи з видобування під час зупинення дії дозволу.

Відповідно до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 р. № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану» припинено проведення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю) на період воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64 «Про введення воєнного стану в Україні».

З урахуванням наведеного Держгеонадрами у 2022-2024 роках не здійснювалися планові заходи державного нагляду (контролю), позапланові заходи державного нагляду (контролю) здійснювалися Держгеонадрами за рішенням Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

Відповідно, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України на виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – Міністра цифрової трансформації України Михайла Федорова від 23.01.2025 № 1641/1/1-25 щодо розгляду листа Офісу Генерального прокурора від 14.01.2025 № 12/1/1-3163ВИХ-25 листом від 10.02.2025 № 25/4-17/1883-25 (вх. Держгеонадр № 108-МД/1-25 від 11.02.2025) доручило Держгеонадрам забезпечити розробку і внесення на розгляд Міндовкілля у місячний строк відповідного проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 р. № 303».

Таким чином, з метою уникнення загрози недоотримання планових бюджетних надходжень через ризик утворення «сплячих» дозволів доцільно внести зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 р. № 303 в частині скасування заборони щодо здійснення заходів державного геологічного контролю.

II. Цілі державного регулювання

Основними цілями державного регулювання є:

відновлення здійснення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр на підконтрольній Україні території суб'єктами господарювання, що відповідно до затверджених Кабінетом Міністрів України критеріїв оцінки ступеня ризику від провадження господарської діяльності віднесені до суб'єктів господарювання з високим ступенем ризику.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1.	Залишення чинного регулювання. Збереження ситуації, яка існує на цей час, на жаль, не вирішує проблему, зазначену у розділі I аналізу, а також не забезпечує досягнення цілей державного регулювання, передбачених у розділі II аналізу.
Альтернатива 2.	Прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 р. № 303»

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1.	Відсутні.	Недоотримання планових бюджетних надходжень через ризик утворення «сплячих» спеціальних дозволів на користування надрами
Альтернатива 2.	Поновлення здійснення заходів державного геологічного контролю надасть державі можливість виявити «сплячі» дозволи, роботи по яких не здійснюються з порушенням строків на більш як один рік з дати закінчення виконання відповідного етапу програми робіт або невжиття надрокористувачем заходів для усунення причин зупинення дії спеціального	Відсутні.

	дозволу на користування надрами.	
--	----------------------------------	--

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1.	-	Відсутність прозорості у сфері надрокористування
Альтернатива 2.	Вдосконалення державного регулювання у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр	-

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі*	Середні*	Малі*	Мікро*	Разом*
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	14	22	70	208	314
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	4,46	7,00	22,30	66,24	100

**Державна служба статистики України.*

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1.	Відсутні.	Суб'єкти господарювання, які у своїй діяльності не дотримуються вимог законодавства про надрокористування, отримують антиконкурентні переваги над суб'єктами господарювання, які вимог законодавства дотримуються.

Альтернатива 2.	Така альтернатива забезпечить досягнення цілей державного регулювання, створить кращі можливості для суб'єктів господарювання, які є добросовісними надрокористувачами.	Відсутні.
-----------------	---	-----------

ТЕСТ 1

малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро – та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання.

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання для суб'єктів малого підприємництва та визначення переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено розробником з 25.01.2025 по 25.02.2025.

Порядковий номер	Вид консультацій	Кількість учасників консультації	Основні результати консультацій
1.	Телефонні консультації із суб'єктами підприємницької діяльності – надрокористувачами.	7	Регулювання сприймається. Отримано інформацію щодо переліку вимог, які необхідно виконати у зв'язку із внесенням зміни до постанови постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 р. № 303. – 0,5 год.

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва:

кількість суб'єктів малого (мікро) підприємництва, на яких поширюється регулювання: 278

питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив 88,54 %.

3. Розрахунок витрат суб'єкта малого підприємництва на виконання вимог регулювання.

У розрахунку вартості 1 години роботи використано вартість 1 години роботи, яка відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік», з 1 січня 2025 року становить 48,0 гривень.

Первинна інформація про вимоги регулювання може бути отримана за результатами пошуку проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 р. № 303» на офіційному веб-сайті Державної служби геології та надр України.

Інформація про розмір часу, який витрачається суб'єктами на отримання зазначеної інформації, є оціночною.

Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

№ з/п	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Оцінка «прямих» витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання				
1.	Придбання необхідного обладнання (пристроїв, машин, механізмів)	-	-	-
2.	Процедури перевірки та/або постановки на відповідний облік у визначеному органі державної влади чи місцевого самоврядування	-	-	-
3.	Процедури експлуатації обладнання (експлуатаційні витрати - витратні матеріали)	-	-	-
4.	Процедури обслуговування обладнання (технічне обслуговування)	-	-	-
5.	Інші процедури:	-	-	-
6.	Разом, гривень <i>Формула:</i> <i>(сума рядків 1 + 2 + 3 + 4 + 5)</i>	-	-	-

7.	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць.	-	-	-
8.	Сумарно, гривень <i>Формула:</i> <i>відповідний стовпчик "разом" X кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок 6 X рядок 7)</i>	-	-	-
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання				
9.	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання <i>Формула:</i> <i>витрати часу на отримання інформації про регулювання X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість форм</i>	0,5 год. (час, який витрачається с/г на пошук нормативно-правового акту в мережі Інтернет та ознайомлення з ним; за результатами консультацій) X 48,00 грн. = 24,00 грн	0,00 (суб'єкт повинен виконувати вимоги регулювання лише в перший рік)	0,00 грн.
10.	Процедури організації виконання вимог регулювання <i>Формула:</i> <i>витрати часу на розроблення та впровадження внутрішніх для суб'єкта малого підприємництва процедур на впровадження вимог</i>	0,00	0,00	0,00

	<i>регулювання X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість внутрішніх процедур</i>			
11.	Процедури офіційного звітування.	0,00	0,00	0,00
12.	Процедури щодо забезпечення процесу перевірок	0,00	0,00	0,00
13.	Інші процедури:			
14.	Разом, гривень	24,00 грн	X	24,00 грн
15.	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць.	278	X	278
16.	Сумарно, гривень	6 672,00 грн.	X	6 672,00 грн.

Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва не зміняться.

4. Розрахунок сумарних витрат суб'єктів малого підприємництва, що виникають на виконання вимог регулювання

№ з/п	Показник	Перший рік регулювання (стартовий)	За п'ять років
1.	Оцінка «прямих» витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання	-	-
2.	Оцінка вартості адміністративних процедур для суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування	6 672,00 грн.	6 672,00 грн.

3.	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання	6 672,00 грн.	6 672,00 грн.
4.	Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва	-	-
5.	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання	-	-

5. Розроблення коригуючих (пом'якшувальних) заходів для малого підприємництва щодо запропонованого регулювання не передбачено.

Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання	48,00 грн	48,00 грн
2	Процедури організації виконання вимог регулювання	0.00 грн	0.00 грн
3	РАЗОМ (сума рядків: 1+2+3), гривень	48,00 грн	48,00 грн
4	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	36	36
5	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання	1728,00 грн.	1728,00 грн.

	регулювання (вартість регулювання) (рядок 3 x рядок 4), гривень		
Сумарні витрати за альтернативами		Сума витрат, гривень	
Альтернатива 1.			
Витрати держави		Наявність ризиків для економічної безпеки Держави, уповільнення реформування сфери надрокористування з метою прозорості, прогресивності та привабливості.	
Витрати с/г великого та середнього підприємництва		Суб'єкти господарювання, які у своїй діяльності не дотримуються вимог законодавства про надрокористування, отримують антиконкурентні переваги над суб'єктами господарювання, які вимог законодавства дотримуються.	
Витрати с/г малого підприємництва		Суб'єкти господарювання, які у своїй діяльності не дотримуються вимог законодавства про надрокористування, отримують антиконкурентні переваги над суб'єктами господарювання, які вимог законодавства дотримуються.	
Альтернатива 2.			
Витрати держави		Відсутні	
Витрати с/г великого та середнього підприємництва		1728,00 грн.	
Витрати с/г малого підприємництва		6 672,00 грн.	

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
--	---	---

Альтернатива 1.	1	Наявність ризиків для економічної безпеки Держави, збереження можливості самовільного користування надрами,
Альтернатива 2.	4	Вжиття зазначених заходів надасть державі можливість виявити «сплячі» дозволи, роботи по яких не здійснюються з порушенням строків на більш як один рік з дати закінчення виконання відповідного етапу програми робіт або невжиття надрокористувачем заходів для усунення причин зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 2.	Для держави: Проведення перевірки та виявлення порушень спонукатиме надрокористувачів до приведення своєї діяльності у відповідність до вимог законодавства про надрокористування та усуне можливість самовільного користування надрами в період зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами або поза межами родовищ надр.	Для держави: Відсутні Для суб'єктів господарювання: Прогнозуються витрати, пов'язані виключно з необхідністю ознайомитись з новими вимогами регулювання. А саме: 0,5 год на ознайомлення з нормативно-правовим актом.	Дана альтернатива забезпечує потреби у розв'язанні проблеми та досягненні встановлених цілей.
Альтернатива 1.	Для держави: Відсутні Для суб'єктів	Для держави: Недостатнє забезпечення	Така альтернатива не сприятиме

	<p>господарювання: Відсутні</p>	<p>прозорості, прогресивності та привабливості сфери надрокористуванн я Для суб'єктів господарювання: Суб'єкти господарювання, які у своїй діяльності не дотримуються вимог законодавства про надрокористуванн я, отримують антиконкурентні переваги над суб'єктами господарювання, які вимог законодавства дотримуються. Відсутність проведення заходів державного геологічного контролю сприяє створенню умов для таких антиконкурентних переваг.</p>	<p>досягненню цілей державного регулювання.</p>
--	--	--	---

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1.	Така альтернатива є неприйнятною оскільки не сприятиме досягненню	Відсутні.

	цілей державного регулювання, зазначених у розділі II цього Аналізу. Залишаються проблеми, зазначені у Розділі 1 Аналізу.	
Альтернатива 2.	Така альтернатива забезпечить досягнення цілей державного регулювання, створить кращі можливості для суб'єктів господарювання, які є добросовісними надкористувачами.	Ризик зовнішніх чинників на дію акта відсутній.

V. Механізм та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом, який забезпечить розв'язання проблеми є прийняття регуляторного акта, що в свою чергу забезпечить:

- дотримання вимог чинного законодавства;
- економічну безпеку Держави під час воєнного стану;
- дотримання інтересів добросовісних надкористувачів.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація регуляторного акта не потребуватиме додаткових бюджетних витрат і ресурсів на адміністрування регулювання органами виконавчої влади чи органами місцевого самоврядування. Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу). Проведено розрахунок витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва в межах даного аналізу. Проведено розрахунок витрат суб'єктів малого (мікро) підприємництва в межах даного аналізу.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії цього регуляторного акта встановлюється на необмежений строк з моменту набрання чинності.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта

є:

1. Прогнозується збільшення розміру надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів.

2. Кількість суб'єктів господарювання:

суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва – 36

суб'єктів господарювання малого та мікро підприємництва – 278

3. Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – низький.

4. Розмір коштів, які витратимуться суб'єктом господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта:

для одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва: 48,0 грн.

для одного суб'єкта господарювання малого та мікро підприємництва: 24,0 грн.

5. Кількість часу, який витратиметься суб'єктом господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта:

для одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва: 1,0 год.

для одного суб'єкта господарювання малого та мікро підприємництва: 1,0 год.

6. Рівень поінформованості суб'єктів господарювання і фізичних осіб – високий. Проект акта та відповідний аналіз регуляторного впливу оприлюднено на офіційному вебсайті Державної служби геології та надр України.

Після прийняття регуляторного акта він буде опублікований у Офіційному віснику України та газеті «Урядовий кур'єр».

Додатковими показниками результативності запровадження регуляторного акта, виходячи з його цілей, слугуватимуть:

1. Кількість суб'єктів господарювання – власників дійсних спеціальних дозволів на користування надрами, що підлягають державному нагляду (контролю) у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр у відповідному році.

2. Кількість проведених планових перевірок діяльності суб'єктів господарювання у відповідному році.

3. Кількість суб'єктів господарювання, що не перевіряються у відповідному році внаслідок зниження ступеня ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального

використання надр.

4. Кількість порушень суб'єктами господарювання вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених Держгеонадрами в ході планових та позапланових перевірок за період не менше як два роки.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься шляхом проведення базового, повторного та періодичного відстежень статистичних показників результативності акта, визначених під час проведення аналізу впливу регуляторного акта.

Базове відстеження результативності цього регуляторного акта здійснюватиметься після набрання ним чинності, оскільки для цього використовуватимуться виключно статистичні показники, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта.

Повторне відстеження результативності цього регуляторного акта здійснюватиметься не пізніше двох років з дня набрання чинності цим актом. За результатами даного відстеження відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичне відстеження результативності цього регуляторного акта буде здійснюватися один раз на кожні три роки починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

У разі надходження пропозицій та зауважень щодо вирішення нерегульованих або проблемних питань буде розглядатись необхідність внесення відповідних змін.

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися Державною службою геології та надр України шляхом розгляду пропозицій та зауважень, які надійдуть до нього.

**Голова Державної служби геології
та надр України**

Олег ГОЦИНЕЦЬ

_____ 2025 р.